

מזכיר הממשלה

ירושלים כ"א באלול התשפ"ה 14 בספטמבר 2025

הודעה מטעם משיבי הממשלה בבג"ץ 18225-06-25

מענה להצעת בית המשפט מיום 1.9.2025

1. במענה להצעת ההרכב מיום 1.9.2025, מצורפת בזאת הודעת סגן ראש הממשלה ושר המשפטים ריב לוין והשר עמיחי שיקלי שהינו יו"ר ועדת השרים לעניין הפסקת כהונת היועץ המשפטי לממשלה, בשם משיבי הממשלה.
2. בהעדר גישה לנט המשפט, ההודעה תישלח בפקס וכן תוגש בהגשה ידנית למזכירות בית המשפט העליון.

מזכיר הממשלה

בג"ץ 18225-06-25

העותרים בבג"ץ 18225-06-25: כרמי גילון ו-37 אח'
העותרת בבג"ץ 24804-06-25: התנועה למען איכות השלטון בישראל
העותרת בבג"ץ 25348-06-25: משמר הדמוקרטיה הישראלית
ואח'

נגד

המשיבים בבג"ץ 18225-06-25, 1. ממשלת ישראל
בבג"ץ 24804-06-25 ובבג"ץ 25348-06-25, 2. ראש ממשלת ישראל
: 06-25 3. שר המשפטים
4. היועצת המשפטית לממשלה
המשיבים בבג"ץ 24804-06-25: 1. ועדת השרים לעניין בחינת הצורך בהחלפת היועצת המשפטית לממשלה
2. הוועדה המקצועית הציבורית בראשות הנשיא לשעבר, כבוד השופט בדימוס אשר גרוניס
המשיב בבג"ץ 25348-06-25: שר התפוצות

הודעה מטעם משיבי הממשלה

1. בהתייחס להצעת ההרכב מיום 1 בספטמבר 2025, הממשלה מבקשת לשוב ולהפנות את בית המשפט להודעותיה האחרונות.
2. כפי שכבר הבהרנו, ניהולו של הליך שבו כל המשאבים המשפטיים של הממשלה נלקחים מידי עו"ד בהרב מיארה לצרכיה האישיים במאבקה למניעת פיטוריה, תוך ניגוד עניינים אישי שאין חמור ממנו והציפיה מהממשלה שהיא זו שתגיב לבדה, ללא עובדי המדינה שתפקידם לסייע לממשלה לקדם את מדיניותה, מקעקעת עד היסוד את זכותה של הממשלה להליך הוגן. הדברים שפירטנו בהודעות הקודמות שרירים וקיימים גם ביחס לבקשות ולצווים שהתווספו, אשר לכולם הממשלה מתנגדת בחריפות.
3. צו הביניים והצו על תנאי שהוצאו בידי בית המשפט מנוגדים מפורשות לחוק. מצוותו של המחוקק על הממשלה, על היועצת ועל בית המשפט הינה ברורה וחד משמעית. סעיף 5 לחוק שירות המדינה (מינויים) תשי"ט-1959 קובע מפורשות כי:

" הממשלה רשאית לקבוע את הדרכים והתנאים למינויו של היועץ המשפטי לממשלה..."

וסעיף 14 לחוק הפרשנות תשמ"א-1981 מבהיר כי:

"הסמכה לעשות מינוי – משמעה גם הסמכה להתלות את הקפו, לבטלו, לפטר את מי שנחמנה או להשעותו מתפקידו."

4. צווים אלה מנוגדים גם לעיקרון הבסיסי ביותר שלפיו **הפה שאסר הוא הפה שהתיר**. עיקרון שבשמו בית המשפט הופך בשנים האחרונות עוד ועוד הלכות טובות שהשכילו לקבוע שופטי בית המשפט העליון בתקופות עבר, לרבות שינוי כללי משחק תוך כדי משחק ביחס לסמכויות בית המשפט עצמו. כך שלא ברור מדוע בית המשפט מבקש להחיל על הממשלה כללים שהוא איננו מחיל על עצמו.
5. צווים אלה מבטאים החלת סטנדרט כפול על הממשלה הנוכחית ביחס לעו"ד בהרב מיארה. שהרי ממשלת ישראל כבר סטתה בעבר ממסקנות וועדת שמגר בעת שהחליטה ביום 6.12.2009 (החלטה מס' 1013) על מינויו של עו"ד יהודה ויינשטיין למשרת היועץ המשפטי לממשלה וזאת לאחר תיקון אד הוק שעשתה הממשלה בהחלטה מס' 937 מיום 22.11.2009 בו קבעה כי על הליך מינוי מחליף ליועץ המשפטי לממשלה מני מזוז לא תחול החלטת ממשלה מס' 2274 מיום 20.8.2000 בשל העובדה שבועדת האיתור לא נמצאו ארבעה תומכים כמתחייב לפי החלטה 2274. ויינשטיין כיהן שש שנים מלאות, בניגוד להחלטה 2274 שאנו עוסקים בעניינה גם כאן, מבלי שמערכת המשפט תערער אחר מינויו בטענות על "שינוי כללי המשחק תוך כדי המשחק".
6. צווים אלה מנוגדים חזיתית לרעיון הדמוקרטי שלפיו זכותו של הציבור בזמן נתון לבחור בכנסת שתמנה ממשלה שתוכל לסטות מבחירותיו של הדור הקודם. משמעם הוא ביטול ריבונות העם והכפפתו לשלטון של מערכת המשפט שתפרש את הכרעת הדורות הקודמים במשחק במעמד צד אחד.
7. צווים אלה מנוגדים לתקנת המדינה והציבור ואוסרים על הממשלה לתקן טעויות עבר ככל שהחלטת עבר נמצאה כושלת במבחן השנים. זאת, כדוגמת מסקנות וועדת שמגר, שלממשלה יש הערכה רבה לחבריה, אך שיטת מינוי והפסקת כהונה של היועץ המשפטי לממשלה שעליה המליצה הובילה לכישלון המהדהד שחוותה המדינה ביחסי הממשלה והיועצת המשפטית לממשלה בהרב מיארה בניגוד מוחלט למטרות שהציבה לעצמה הוועדה עצמה.
8. צו הביניים (כמו גם צו מוחלט אם יינתן) גם איננו מעשי מפני שבעוד שהוא מתיימר להמשיך תיפקוד משפטי תקין של הממשלה, הרי שבהיעדר אמון, ולו קלוש, בין הממשלה לבין עו"ד בהרב מיארה, הוא רק גוזר על הממשלה ועל הציבור שיתוק משפטי כאשר הרשות המבצעת נעדרת תהליכי יעוץ משפטי אמיתיים וגוזר על בית המשפט עצמו קיום הליכים משפטיים בהיעדר ייצוג אמיתי לממשלה, כדוגמת ההליך הנוכחי.
9. הוצאת צווים אלה בניגוד לחוק, בניגוד לדמוקרטיה, בניגוד לאינטרס הציבור ובניגוד לזכותה של הממשלה ובחריה להליך הוגן רק מלמדת על עומק השבר בו שרויה מערכת המשפט ועל הצורך הדוחק בתיקון יסודי ועמוק של מערכת המשפט.
10. יחד עם זאת, לנוכח הצורך הדחוף בפעולתו התקינה של מערך הייעוץ המשפטי לממשלה, ובפרט בעת מלחמה עצימה שבו שרויה המדינה, ולנוכח העובדה שעו"ד בהרב מיארה לא מקיימת יחסי עבודה כלל עם הממשלה וכל יום שעובר במצב זה גורם נזק כבד למדינה ולכלל אזרחיה, הממשלה מוכנה, משיקולים מעשיים לצורך הסכון בזמן ותחת מחאה, לקיים דיון בהצעתו הדיונית של בית המשפט, ככל שהצעה זו תתגבש להצעה ברורה ושלמה שתבטיח את ביצוע הליך ההיועצות באופן מהיר.

11. אשר לעקרונות מתווה וועדת שמגר, המלצות הוועדה לגבי סיום כהונה מוקדם של יועץ משפטי לממשלה נשענו על מספר עקרונות ברורים שנקבעו בדוח הוועדה (בדגש על סעיף 63 לדו"ח):

א. הממשלה רשאית להעביר את היועמ"ש מתפקידו במקום בו מתקיימות העילות שנקבעו בהחלטת הממשלה ובהם חילוקי דעות מהותיים ומושכים בין הממשלה ובין יועצה המשפטי שמונעים שיתוף פעולה יעיל.

ב. יש להבטיח הליך בקרה שימנע מחטף ופיטורים שאינם על פי העילות שנקבעו.

ג. הוועדה קבעה מנגנון היועצות בוועדה וסירבה חזיתית למנגנון וטו, מראש או בדיעבד, לסמכות המינוי וההדחה של היועץ בידי הממשלה. לעניין שלילת ווטו זה, הממשלה תדגיש כי אין נפקא מינה אם מדובר בווטו מהותי על תוכן החלטת הממשלה או וטו מעשי בכלים פרוצדורליים של ציר זמן בלתי רלוונטי או של תרגילי התפטרות או היעדר איוש של חברי וועדה שמינוים אינו תלוי בנבחרת הציבור.

ד. הוועדה קבעה כי בוועדה זו נציג אחד מתוך חמישה ייבחר בידי הממשלה, וממילא גם ישקף תפיסות עולם של ממשלה קונקרטי ולפיכך נקבע כי נציג זה יוחלף עם כל חילופי ממשלה. אין כל משמעות לקביעה זו אם לא תינתן לממשלה הזכות לבחור מי מבין בעלי הכשירות למשבצת זו הולם את השקפותיה ומי לא.

ה. הוועדה הדגישה כי הדרישה הפרוצדוראלית להליך היועצות נקבעה "מתוך הנחה שכל ההליכים הללו יכולים להתבצע במהירות וביעילות".

12. אשר למשמעויות המעשיות של הצעת בית המשפט, אם המשמעות היא סיכול בפועל של סמכות הממשלה להדיח בציר זמנים רלוונטי יועצת משפטית שמתקיימות בה עילות ההדחה שקבעה וועדת שמגר, הרי שלא מדובר בהצעה לפעול לפי הדין הקיים ערב החלטה נשוא עתירות אלה והממשלה דוחה הצעה כזו מכל וכל.

13. לעומת זאת, אם מדובר בפעולה לפי עקרונות מתווה וועדת שמגר ומתוך הנחתה המפורשת של וועדת שמגר בסעיף 63 למסקנותיה ולפיהן מסקנות הוועדה מתבססות על "הנחה שכל ההליכים הללו יכולים להתבצע במהירות וביעילות", הרי שהממשלה תהיה מוכנה לדון בהצעת בית המשפט לשינוי החלטתה וחזרה למתווה שמגר, כדי לצמצם מחלוקות בציבור ומהלכים חד צדדיים הדדיים בין רשויות השלטון בעיצומה של מלחמה.

14. לשם בחינתה של שאלה זו, כמו גם לשם ההגיונות כלפי הממשלה כבעל דין שמתבקש לוותר על זכויותיו במסגרת פשרה, נדרשת תשובה לשתי שאלות מעשיות שאלמלא כן אין בפני הממשלה הצעה אמיתית לענות לה.

15. הראשונה נוגעת לשאלת איוש מינוי הממשלה בוועדה. כפי שכבר פירטה הממשלה, רשימת שרי המשפטים או היועצים המשפטיים לממשלה לשעבר, הכשירים לתפקיד זה לפי מתווה שמגר היא מצומצמת מאוד. ככל שתאומץ הצעת הפשרה, הממשלה תשוב ותפנה לכל מועמד רלוונטי (ויודגש שוב כי מדובר במינוי היחיד שהממשלה המסויימת בוחרת לפי ערכיה והוועדה הדגישה שגם יתחלף עם חילופי הממשלה). אך ככל שבחירתם של אותם מועמדים רלוונטיים תהיה להשיב בשלילה, וחרף העובדה שיש במצב שנוצר כדי לפגוע פגיעה קשה בזכויות הממשלה, ורק על מנת לאפשר פתרון פרוצדורלי להשלמת הליך ההיועצות במהירות וללא דיחוי, נדרשת הבהרה כי המתווה המקורי אינו מונע מהוועדה לפעול אף ללא נציג הממשלה.

16. השנייה נוגעת ליכולת להשלים את תהליך ההיוועצות בוועדה בתוך שבועיים מיום איוש נציג הכנסת בוועדה ומיום איוש או ויתור הממשלה על איוש נציג הממשלה בוועדה. זאת, הן לנוכח הכורח לסיים בהקדם את המשבר התפקודי לטובת כלל אזרחי המדינה, הן לנוכח קביעת וועדת שמגר כי לוועדה אין זכות וטו, גם לא מעשית, על סמכות הממשלה והן לנוכח תום הקדנציות הקרב של כמה מחברי הוועדה הנוכחית. יודגש, כי המתנה לתהליך איוש ארוך בידי גופים שאין לממשלה זיקה אליהם ולקצב עבודתם משמעה סיכול תבחין וועדת שמגר שהתהליכים יכולים להתבצע "במהירות וביעילות".

17. גם בעניין זה, נדרשת הבהרה לפיה הליך ההיוועצות יושלם בוועדה המכהנת וכי אם נציג אחד הגופים שאינם נבחרים הציבור יבחר לבצע תרגיל התפטרות תוך שימוש מובהק לרעה בפרוצדורה, הדבר יהווה מיצוי הליך ההיוועצות.

18. אשר על כן, ככל שתינתנה הבהרות הנדרשות כאמור, הרי שהממשלה תתכנס לדון בהצעת בית המשפט (משיקולים מעשיים ולצורך חסכון בזמן ותחת מחאה) לביצוע הליך מהיר בהתאם למתווה שמגר.

